

YAKUP'UN MEKTUBU

YAKUP'UN MEKTUBUNA GÝRÝP

Genel bakýp: Pavlus'un mektuplaryna oranla bu mektup bize ne zaman, niçin ve kimin tarafýndan yazýldýdýna dair daha az bilgi veriyor. Yazar kendisini kýsaca, «Tanrý'nýn ve Rab Ýsa Mesih'in kulu ben Yakup» diye tanýtýyor (1:1). Aslýnda Ýncil'de Yakup adýnda önde gelen iki kiþiden söz edilir. Bunlardan biri, Ýsa'nýn yakýn çevresinden olan elçi Yakup'tu¹. Zebedi'nin oðlu olan bu Yakup, Yuhanna'nýn kardeþiydi. Öbürü, Ýsa'nýn üvey kardeþi olan ve yýllar sonra Kudüs'teki inanlýlar topluluðunun önderi durumuna gelen Yakup'tu². Elçi Yakup, inanlýlar topluluðunun olupmaya baþladýdý yýllarda (Ý.S. 44 yýllarýnda, Elç.12:2'ye bkz.) öldürüldüü için, mektubun, Ýsa'nýn kardeþi Yakup tarafýndan yazýldýdý kabul edilir.

Mektup, diðer uluslar arasýnda «daðýlmýþ olan on iki oymaða» hitaben yazýldý (1:1). Büyük olasýlýkla bunlar o çaðda bilinen dünyaya daðýlmýþ Yahudi kökenli inanlýlardý. Elçilerin Ýpleri kitabýnda, Yahudi inanlýlarýn, Ýstefan'ýn ölümüyle baþlayan baskýlardan sonra Kudüs'ten ayrýlarak geniþ bir alana daðýldýklarýný okuruz (Elç.8:1; 11:19-21). Ayrýca Pentikost günü Ýsa'ya iman edenlerin bir kýmýnýn uzak ülkelerden geldikleri anlaþýlýyor (Elç.2:9-11).

Mektubun, inanlýlar topluluðunun ilk yýllarýnda, topluluðun henüz Yahudi olmayanlarý baðrýna basamadýdý dönemde yazýldýdýný gösteren iþaretler var. Örneðin, 2:2-4'te «toplandýdýnýz yer» diye çevrilen Grekçe sözcük aslýnda «havranýz» anlamýndadýr. Yakup, Ý.S. 62 yýllarýnda baþkâhinin kýþkýrtmasý sonucu taþlanarak þehit edildi.

Yakup bu mektupta Eski Antlaþma'da (Tevrat, Zebur vs.) geçen birçok olaydan söz eder. Mektup ayrýca Ýsa'nýn öðretisiyle, özellikle daðdaki konuþmasýyla birçok paralellikler gösterir³.

Mektubun içeriði: Mektup, inanlýnýn tutum, davranýþ ve özellikle sözleri üzerinde durur. Ýçten bir imanýn, iyi eylemlerle kol kola yürümesi gerektiðini üstüne basa basa vurgular⁴. Böylece 108 ayetten oluþan bu kýsa mektup, nasýl düþünmemiz ve davranmamýz gerektiðini açýklayan 45 kadar buyruk içerir. Mektup inanlýnýn tutumunu irdelerken, sýkýntýya dayanmak, alçakgönüllülük, tarafsýzlyk, merhamet, sabýr, arzularýmýzýn sonucu doðan günah gibi konularý ele alýr⁵. Zengin ve yoksulun durumuyla yakýndan ilgilenir⁶. Dizginlenemeyen dilden ve nasýl konuþmamýz gerektiðinden bir hayli söz eder⁷. Ýnanlýyý sürekli dua etmeye özendirir⁸.

Ana hatlar:

1:1-18	Denemek ve ayartýlmak
--------	-----------------------

1:19-27	Dinlemek ve uygulamak
2:1-13	Ayrým yapmayýn
2:14-26	Ýman ve eylem
3:1-12	Dizginlenemeyen dil
3:13-18	Bilge olan kim?
4:1-17	Tanrý'ya bađýmlý olun
5:1-6	Zenginlere uyarý
5:7-12	Sabredin
5:13-20	Ýmanla dua edin

Kaynak ayetler:

¹örn: Mar.9:2; 14:33

²Mat.13:55-56; Mar.6:3; Elç.12:17; 15:13; 21:18; Gal.1:19; 2:9; Yah.1

³3:12 bkz. Mat.7:16; 5:2 bkz. Mat.6:19; 5:12 bkz. Mat.5:34-37

⁴1:22-25,27; 2:14-26; 3:13; 4:16

⁵1:2-10,14-17,19-21,27; 2:1-13; 3:14-18; 4:1-10,13-17; 5:7-11

⁶1:9-11; 2:2-7; 5:1-6

⁷1:19-20,26; 3:1-12; 4:11,16; 5:9,12

⁸5:13-18

YAKUP'UN MEKTUBU

1. Bölüm

Tanrý'nýn ve Rab Ýsa Mesih'in kulu ben Yakup, dađýlmýþ olan on iki oymađa selam ederim.

Denenmek ve ayartılmak

²Kardeşlerim, çepitli denemelerle yüz yüze geldiğiniz zaman, bunu büyük sevinçle karşılayın. ³Çünkü bilirsiniz ki, imanınızın sınılanması dayanma gücünü yaratır. ⁴Dayanma gücü de, hiçbir eksiği olmayan, olgun ve yetkin kişiler olmanız için tam bir etkinlikle erişsin.

⁵Sizden birinin bilgelikte eksiği varsa, herkese cömertçe, azarlamadan veren Tanrı'dan istesin; Tanrı ona verecektir. ⁶Yalnız hiç kuşku duymadan, imanla istesin. Çünkü kuşku duyan kişi rüzgârın sürükleyip savurduğu deniz dalgasına benzer. ⁷⁻⁸Tüm yaşamında böyle dediğken, kararsız olan adam Rab'den bir şey alacağına ummasın.

⁹⁻¹⁰Düpkün olan kardeş kendi yüksekliğiyle, zengin olan ise kendi düpkünlüğüyle övünsün. Çünkü zengin adam bir kыр çiçeği gibi solup gidecek. ¹¹Güneş yakıcı sıcaklıkla doğar ve otu kurutur. Otun çiçeği düğer, görünüşünün güzelliği yok olur. Zengin adam da aynı şekilde kendi uğrağları içinde solacaktır.

¹²Ne mutlu denemeye dayanan kişiye! Denemeden başarıyla çıktığı zaman, Rab'bin kendisini sevenlere vaat ettiği yaşam tacını alacaktır. ¹³Ayartılan kişi, «Tanrı beni ayartıyor» demesin. Çünkü Tanrı kötülüklerle ayartılmadığı gibi, kendisi de kimseyi ayartmaz. ¹⁴Herkes, kendi arzularıyla sürüklenip aldanarak ayartılır. ¹⁵Sonra arzu gebe kalınca günah doğurur. Günah olgunlaşınca da ölüm getirir.

¹⁶Sevgili kardeşlerim, aldanmayın! ¹⁷Her nimet, her mükemmel armağan yukarıdan, kendisinde dediğkenlik ya da döneklik gölgesi olmayan İpyklar Babasının¹ gelir. ¹⁸O, yarattıklarının bir anlamda ilk meyveleri olmamız için bizi, kendi isteği uyarınca, gerçeğin bildirisiyle yaşamaya kavuğturdu.

Dinlemek ve uygulamak

¹⁹Sevgili kardeşlerim, bunu aklınızda tutun: herkes dinlemekte çabuk, konuşmakta yavaş, öfkelenmekte de yavaş olsun. ²⁰Çünkü insanın öfkesi, Tanrı'nın istediği doğruluğu sağlamaz. ²¹Bunun için her türlü pisliği ve her tarafa yayılmığ olan kötülüğu üstünüzden sıyıyıp atarak, içinize ekilmeyip ve canlarınızın kurtaracak güçte olan sözü alçakgönüllülikle kabul edin.

²²Tanrı sözünü yalnız duymakla kalarak kendinizi aldatmayın, bu sözün uygulayıcıları da olun. ²³Bir kimse sözün dinleyicisi olup da uygulayıcısı olmazsa, aynada kendi doğal yüzüne bakan adama benzer. ²⁴Adam kendini görür, sonra gider ve nasıl bir kişi olduğunu hemen unuttur. ²⁵Oysa mükemmel yasaya, özgürlük yasasına yakından bakan ve ona bağlı kalan, unutkan dinleyici dediğ de etkin uygulayıcı olan adam, yaptıklarıyla mutlu olacaktır.

²⁶Kendini dindar sanıp da dilini dizginlemeyen kişi kendini aldatır. Böylesinin dindarlığı boğtur. ²⁷Baba Tanrı'nın gözünde temiz ve kusursuz olan dindarlık kişinin, öksüzlerle dulları sıkıntılı durumlarında ziyaret etmesi ve kendini dünyanın lekelemesinden korumasıdır.

2. Bölüm

Ayrım yapmayı

Kardeşlerim, yüce Rabbimiz İsa Mesih'e iman edenler olarak insanlar arasında ayrım yapmayın. ²⁻⁴Toplandığınız yere altın yüzüklü, pıyk giyimli bir adamla kirlı giysiler içinde yoksul bir adam geldiğinde, pıyk giyimli adama ilgiyle, «Sen buraya, iyi yere otur», yoksula da «Sen orada dur», ya da «Ayaklarınızın dibine otur» dersiniz, aranızda ayrım yapıp, kötü niyetli yargıçlar olmuş olmuyor musunuz? ⁵Dinleyin, sevgili kardeşlerim: Tanrı, bu dünyada yoksul olanları imanda zenginleştirmek ve kendisini sevenlere vaat ettiği egemenliğin mirasçılarını olmak üzere seçmedi mi? ⁶Ama siz yoksulun onurunu kırdınız. Sizi sömüren zenginler değil mi? Sizi mahkemelere sürükleyen onlar değil mi? ⁷Ait olduğunuz Kibi'nin yüce adına küfreden onlar değil mi?

⁸«Komşunu kendin gibi sev» diyen Kutsal Yazı'ya uyarak Kralımız Tanrı'nın Yasasının gerçekten yerine getiriyorsanız, iyi ediyorsunuz. ⁹Ama insanlar arasında ayrım yaparsanız, günah işlemiş olursunuz; Yasa tarafından, Yasa'yı çiğneyenler olarak suçlu bulunursunuz. ¹⁰Çünkü Yasa'nın her dediğini yerine getiren, ama tek bir noktada ondan sapan kişi bütün Yasa'ya karşı suçlu olur. ¹¹Nitekim «Zina etme» demiş olan, aynı zamanda «Adam öldürme» demiştir. Eğer sen zina etmez, ama adam öldürürsen, Yasa'yı çiğnemiş olursun. ¹²Özgürlük Yasasıyla yargılanacak olanlar gibi konuşun ve davranın. ¹³Çünkü yargı, merhamet göstermemiş olana karşı merhametsizdir. Merhamet, yargıya galip gelir.

İman ve eylem

¹⁴Kardeşlerim, eğer bir kimse iyi eylemleri yokken imanını olduğunu söylerse, bu neye yarar? Öyle bir iman o kimseyi kurtarabilir mi? ¹⁵⁻¹⁶Bir erkek ya da kız kardeş çyplak ve günlük yiyecekten yoksunken, sizden biri ona, «Esenlikle git, ısınmanı ve doymanı dilerim» derse, ama beden gereksinimlerini vermezse, bu neye yarar? ¹⁷Aynı şekilde, tek başına eylemsiz iman da ölüdür.

¹⁸Ama biri böyle diyecektir: «Senin imanın var, benim eylemlerim var.» Eylemlerin olmadan sen bana imanını göster, ben de imanımı sana eylemlerimle göstereyim. ¹⁹Sen, Tanrı'nın bir olduğuna inanıyorsun, iyi ediyorsun. Cinler bile buna inanıyor ve titriyorlar! ²⁰Ey akılsız adam, eylem olmadan imanını yararsız olduğuna kanıt mı istiyorsun? ²¹Atamız İbrahim, oğlu İshak'ın sunağın üzerinde Tanrı'ya adama eylemiyle aklanmadı mı? ²²Görüyorsun, onun imanını eylemleriyle birlikte etkindi; imanını, eylemleriyle tamamladı. ²³Böylelikle, «İbrahim, Tanrı'ya iman etti ve böylece aklanmış sayıldı»¹ diyen Kutsal Yazı yerine gelmiş oldu. İbrahim'e de Tanrı'nın dostu denildi. ²⁴Görüyorsunuz, insan yalnız imanla değil, eylemle de aklanır. ²⁵Aynı şekilde, ulakları konuk edip deşik bir yoldan geri gönderen fahişe Rahav da bu eylemiyle aklanmadı mı? ²⁶Ruhsuz beden nasıl ölüyse, eylemsiz iman da ölüdür.

3. Bölüm

Dizginlenemeyen dil

Kardeşlerim, biz öğreticilerin¹ daha titiz bir yargılamadan geçeceğimizi biliyorsunuz; bu nedenle çoğunuz öğretici olmayın. ²Çünkü hepimiz çok hata yaparız. Eğer bir kimse sözleriyle hiç hata yapmazsa, bütün bedenini de dizginleyebilen yetkin bir kişidir. ³Bize boyun eğmeleri için atların ağızlarına gem vurursak, onların bütün bedenlerini de yönlendirebiliriz. ⁴Bakın, gemiler de o kadar büyük oldu ve güçlü rüzgârlar tarafından sürüklendiği halde, dümeninin gönlü nereye isterse, küçücük bir dümenle o yöne çevrilirler. ⁵Bunun gibi, dil de bedenün küçük bir üyesidir, ama büyük işlerle övünür.

Bakın, küçücük bir kıvılcık ne kadar büyük bir ormanı tutuşturabilir! ⁶Dil de bir ateş, bedenimizin üyeleri arasında bir kötülük dünyasıdır. Bütün varlığıymızı kirletir. Cehennemden alevlenmiş olarak yapamamızın gidişini alevlendirir. ⁷Her tür yabancı hayvan, kuş, sürüngen ve deniz yaratıcı insan soyu tarafından evcilleştirilmiş ve evcilleştirilmektedir. ⁸Ama dili hiçbir insan evcilleştiremez. Dil, öldürücü zehirle dolu, dinmeyen bir kötülüktür. ⁹Dilimizle Rab'bi, Baba'yı överiz. Yine dilimizle Tanrı'nın benzeyişinde yaratılmış olan insanlara söveriz. ¹⁰Övgü ve sövgü aynı ağızdan çıkar. Kardeşlerim, bu böyle olmamalı. ¹¹Bir pınar aynı gözden tatlı ve acı su akıtır mı? ¹²Kardeşlerim, incir ağacı zeytin, ya da asma incir verebilir mi? Aynı şekilde, tuzlu su kaynağı tatlı su veremez.

Bilge olan kim?

¹³Aranızda bilge ve anlayışlı olan kim? Olumlu yapayışıyla, bilgelikten doğan alçakgönüllülükle iyi eylemlerini gösterebilir. ¹⁴Ama yüreğinizde kin, kıskançlık ve bencillik varsa övünmeyin, gerçeği inkâr etmeyin. ¹⁵Böyle bir bilgelik, gökten inen değil, dünyadan, benlikten, cinlerden gelen bir bilgeliktir. ¹⁶Çünkü nerede kıskançlık ve bencillik varsa, orada karıncılık ve her tür kötülük vardır. ¹⁷Ama gökten inen bilgelik her şeyden önce pakdır, sonra barışçıl, yumuşak ve uysaldır. Merhamet ve iyi meyvelerle doludur. Kayırcılığın ve ikiyüzlülüğü yoktur. ¹⁸Barış içinde eken barış yapıcıları doğruluk ürününü biçerler.

4. Bölüm

Tanrı'ya bağımlı olun

Aranızdaki kavga ve çekilmelerin kaynağı nedir? Bedenlerinizin üyelerinde savaşan tutkularınığ değil mi? ²Bir °ey arzu ediyorsunuz, ama elde edemeyince adam öldürüyorsunuz. Kıskanıyorsunuz, ama isteğinize erişemeyince çekiliyor ve kavga ediyorsunuz. Elde edemiyorsunuz, çünkü Tanrı'dan dilemiyorsunuz. ³Dilediđiniz zaman da dileğinize kavuşamıyorsunuz. Çünkü kötü amaçla, tutkularınığ uğruna kullanmak için diliyorsunuz. ⁴Siz ey vefasızlar, dünya ile dostluğun Tanrı'ya dışmanlık olduğunu bilmiyor musunuz? Dünya ile dost olmak isteyen, kendini Tanrı'ya dışman eder. ⁵Sizce Kutsal Yazı boş yere mi böyle diyor: «Tanrı, içimize koyduğu ruhu kıskançlık derecesinde arzu eder.»¹¹ ⁶Yine de bize daha çok lütfeder. Bu nedenle Yazı böyle diyor:

«Tanrı kibirlilere karşıdır,
ama alçakgönüllülere lütfeder.»

⁷Bunun için Tanrı'ya bağımlı olun. Ýblis'e karşı direnin, o da sizden kaçacaktır. ⁸Tanrı'ya yaklaşın, O da size yaklaşacaktır. Ey günahkârlar, ellerinizi gúnahtan temizleyin. Ey kararsızlar, yüreklerinizi paklayın. ⁹Kederlenin, yas tutup ağlayın. Gülüřünüz yasa, sevinciniz üzüntüye dönüşün. ¹⁰Rab'bin önünde kendinizi alçaltın, O da sizi yüceltecektir.

¹¹Karde°lerim, birbirinizi yermeyin. Kardeşini yeren ya da kardeşini yargılayan kimse, Yasa'yı yemiş ve Yasa'yı yargılamış olur. Ama Yasa'yı yargılasan, Yasa'nın uygulayıcısı değil, yargılayıcısı olmuş olursun. ¹²Oysa tek bir Yasa koyucu ve tek bir Yargıç vardır; kurtarmaya ve mahvetmeye gücü yeten O'dur. Ya komşusunu yargılayan sen, kim oluyorsun?

¹³⁻¹⁴Dinleyin şimdi, «Bugün ya da yarın filan kente gideceğiz, orada bir yıl kalıp ticaret yapacağız ve para kazanacağız» diyen sizler, yarın ne olacağını bilmiyorsunuz. Yaşamınığ nedir ki? Kısa bir süre görünen ve sonra kaybolan bir buğu gibisiniz. ¹⁵Bunun yerine, «Rab dilerse yapayacağız, şunu şunu yapacağız» demelisiniz. ¹⁶Ne var ki, şimdi küstahlıklarınığla övünüyorsunuz. Bu tür övünmelerin hepsi kötüdür. ¹⁷Bu nedenle, yapılması gereken iyi °eyi bilip de yapmayan, günah i°lemi° olur.

5. Bölüm

Zenginlere uyarý

Dinleyin þimdi ey zenginler, baþýnýza gelecek felaketlerden ötürü feryat ederek aðlayýn. ²Servetiniz çürümü°, giysinizi güve yemi°tir. ³Altýnlarýnýz, gümüþleriniz pas tutmuþtur. Bunlarýn pasý size karþý tanýklýk edecek, etinizi atep gibi yiyecektir. Son günlerde servetinize servet kattýnýz. ⁴Bakýn, ekinlerinizi biçmiþ olan iþçilerin haksýzca alýkoyduðunuz ücretleri size karþý haykýrýyor. Orakçýlarýn feryadý, tüm güçlere egemen olan Rab'bin kulaðýna eriþti. ⁵Yeryüzünde zevk ve bolluk içinde yaþadýnýz. Boðazlanacaðýnýz gün için kendinizi besiyeye çektiniz. ⁶Size karþý koymayan doðru kiþiyi yargýlayýp öldürdünüz.

Sabredin

⁷Öyleyse kardeþler, Rab'bin geliþine dek sabredin. Bakýn, çiftçi ilk ve son yaðmurlarý alýncaya dek topraðýn deðerli ürününü nasýl sabýrla bekliyor! ⁸Siz de sabredin. Yüreklerinizi güçlendirin. Çünkü Rab'bin geliþi yakýndýr. ⁹Kardeþler, yargýlanmamak için birbirinize karþý homurdanmayýn. Ýþte, Yargýç kapýnýn önünde duruyor. ¹⁰Kardeþler, Rab'bin adýyla konuþmuþ olan peygamberleri sýkýntýlarda sabýr örneði olarak alýn. ¹¹Sýkýntýya dayanmýþ olanlarý mutlu sayarýz. Eyüp'ün nasýl dayandýðýný duydunuz. Rab'bin en sonunda onun için neler yaptýðýný bilirsiniz. Rab çok þefkatli ve merhametlidir.

¹²Kardeþlerim, öncelikle þunu söyleyeyim, ne gök üzerine, ne yer üzerine, ne de baþka bir þey üzerine yemin edin. `Evet'iniz evet, `hayýr'ýnýz hayýr olsun ki, yargýya uðramayasýnýz.

Ýmanla dua edin

¹³Ýçinizden biri sýkýntýda mý? Dua etsin. Biri sevinçli mi? Ýlahi söylesin. ¹⁴Ýçinizden biri hasta mý? Ýnanlýlar topluluðunun ihtiyaclarýný çaðýrtsýn, Rab'bin adýyla üzerine yað sürüp onun için dua etsinler. ¹⁵Ýmanla edilen dua hastayý iyileþtirecek ve Rab onu ayaða kaldýracak. Eðer hasta günah iþlemiþse, günahlarý baðýplanacak. ¹⁶Bu nedenle, þifa bulmak için günahlarýnýzý birbirinize itiraf edin ve birbiriniz için dua edin. Doðru kiþinin yalvarýþý çok güçlü ve etkilidir. ¹⁷Ýlyas da ayný bizim gibi bir insandý. Yaðmur yaðmamasý için gayretle dua etti ve üç yýl altý ay yeryüzüne yaðmur yaðmadý. ¹⁸Tekrar dua etti ve gök yaðmurunu, toprak da ürününü verdi.

¹⁹⁻²⁰Kardeþlerim, içinizden biri gerçeðin yolundan saparsa ve biri onu yine gerçeðe döndürürse, bilsin ki, günahkârý sapýk yolundan döndüren, ölümden bir can kurtarmýþ ve bir sürü günahý örtmüþ olur.

YAK Dipnotlarý:

1:17 İþýklar Babasý: Tanrý.

2:23 ve böylece aklanmýþ sayýldý: Grekede, «ve ona dođruluk sayýldý.»

3:1 öđretici: burada, inanýlar topluluđunda ruhsal konulary öđreten kiþi demektir.

4:5 ya da «Tanrý'nýn iimize koyduđu ruh kýskanlýđa ok eđilimidir.»